

VLAAMSE VERENIGING VOOR RUIMTE EN PLANNING VZW
JURYVERSLAG AFSTUDEERPRIJS 2009
Werelddag van de Stedenbouw - KORTRIJK - 17 NOVEMBER 2009

met de steun van de Vlaamse Regering

Geachte lezer

De Vlaamse Vereniging voor Ruimte en Planning (VRP) reikt in 2009 voor de eerste maal de VRP Afstudeerprijs uit, nadat zij eerder 7 maal, sinds 2002, de VRP Eindwerkprijs organiseerde.

Anders dan de Eindwerkprijs, richt de VRP Afstudeerprijs zich niet enkel tot de klassieke eindwerken, maar studenten kunnen eender welk werken (of een deel ervan) indienen dat zij tijdens hun masteropleiding maakten.

Het werk van studenten is vaak innoverend en inspirerend. De VRP wil met de Afstudeerprijs een forum bieden aan de studenten om hun werk aan de vakwereld te presenteren. Daarmee sluit de prijs aan bij de werking van onze vereniging, die het debat over theorie en praktijk in het vakgebied van ruimtelijke planning en stedenbouw wil voeden.

De winnaars van de Afstudeerprijs kunnen niet enkel rekenen op reischeques t.w.v. 1.200 euro, maar ook op een publicatie van hun werk in het tijdschrift Ruimte. Zij kunnen tevens de discussie met de vakwereld aangaan op een VRP-activiteit waar het werk wordt voorgesteld. Alle inzenders krijgen daarenboven een jaar gratis VRP-lidmaatschap.

Dankwoord

De organisatie van de VRP Afstudeerprijs is mogelijk dankzij de financiële steun van de Vlaamse regering. Wij hopen ook in de toekomst daarvan te kunnen blijven genieten en richten ons hiervoor in het bijzonder tot onze nieuwe Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport Philippe Muylers.

Verder gaat onze dank natuurlijk uit naar alle deelnemers aan de prijs en hun respectievelijke onderwijsinstellingen en begeleiders.

Tenslotte dank ik de juryleden en de medewerkers van het VRP-secretariaat die er samen voor zorgden dat de jurering en de prijsuitreiking op de Werelddag van de Stedenbouw in Kortrijk, op 17 november 2009, vlot verliepen.

Jurysamenstelling

De enthousiaste jury van de VRP Afstudeerprijs - editie 2009 bestond uit:

- Peter David
- Carl Dejonghe
- Filip De Pau
- Frank De Mulder en
- Els Huigens.

De jury stond onder voorzitterschap van

- Peter Janssens
- en werd bijgestaan door
- Elisabeth Wouters (secretaris Afstudeerprijs – bestuur VRP).

Algemene indrukken van de jury bij de inzendingen

Eerst staan we even stil bij enkele algemene bedenkingen van de jury bij de inzendingen.

1. Na het erg beperkte aantal inzending voor de VRP Eindwerk Prijs - editie 2008 was de jury erg verheugd vast te stellen dat de aangehaalde banden met de onderwijsinstellingen en het in overleg bijgestuurde opzet van de Afstudeerprijs zijn vruchten afwierp.

Met 20 inzendingen was de oogst groot.

De inzendingen waren daarbij afkomstig van studenten van 5 verschillende onderwijsinstellingen in Vlaanderen en één in Nederland.

De jury merkte worstelde daarbij wel met het feit dat de grens tussen de architectuuropleiding richting stedenbouw en de specifieke opleiding stedenbouw en ruimtelijke planning moeilijk te trekken is. Veel hangt blijkbaar af van de studenten zelf, van het traject dat ze volgen en van hun begeleiders. Met opleidingen in architectuur en landschapsarchitectuur en buitenlandse opleidingen, denkt de jury dat het goed zou zijn het wedstrijdreglement terzake minder voor interpretatie vatbaar te maken maar te verruimen, zodat alle studentenwerken met een stedenbouwkundige invalshoek of een onderwerp omtrent ruimtelijke planning ingezonden kunnen worden. De jury besliste zelf het huidige reglement niet te eng te interpreteren.

2. Niet de kwantiteit, maar vooral de kwaliteit is belangrijk. Ook hierover is er veel lof van de jury. Het kwaliteitsgehalte was zeker behoorlijk te noemen. De meeste inzendingen bevatten daarbij vernieuwende en/of inspirerende analyses en/of voorstellen. De meeste werken waren weer een lust voor het oog, in die zin dat de lay-out ervan doorgaans erg verzorgd oogt.

3. De onderwerpen van de inzendingen waren divers. Verhoudingsgewijs zond men veel ontwerpen in, en veel van die ontwerpen zijn bovendien gericht op een locatie in het buitenland. Er zijn minder andere vormen van onderzoek, bijvoorbeeld naar ons instrumentarium, ingezonden. De gekozen onderwerpen waren daarbij vrijwel steeds behoorlijk maatschappelijk relevant.

De jury merkte wel expliciet op dat er bij de inzendingen enkele werken waren die veeleer louter historisch of bestuurskundig of zelfs filosofisch van aard waren. Omdat het de betrachting van de VRP is met de VRP Afstudeerprijs niet enkel interessante werken onder de aandacht te brengen, maar tevens – aan de hand daarvan – het debat over onze discipline, ruimtelijke planning en stedenbouw te voeden, gaat de interesse van de jury evenwel in de eerste plaats naar werken met een sterk ruimtelijk aspect.

De beoordeling

De jury boog zich met veel enthousiasme over de inzendingen.

In een eerste verkennende gespreksronde selecteerde de jury 6 inzendingen die zij verder naar de tweede ronde wenste te nemen. Nieuw in de selectieprocedure van de VRP Afstudeerprijs is dat de genomineerde werken, die we hieronder even kort toelichten, daarbij de kans kregen hun werk te presenteren aan de jury.

- 'Verdichting als ontwerptoets. Randvoorwaarden bij het ontwerpen van stadsvernieuwingsprojecten', van de hand van Annelies Saron,

tot stand gekomen onder de begeleiding van prof. ir.-arch. Kristiaan Borret en ir.-arch. Peter Vanden Abeele aan UGent (master in de stedenbouw en de ruimtelijke planning), is een uitgebreid kwantitatief onderzoek naar parameters voor verdichting en hun relatie tot de kwaliteit van stadvernieuwingsprojecten.

De jury looft in dit werk de uitgebreide verkenning van parameters en de uitgebreide verzameling van data omtrent projecten en hoopt dat dergelijk onderzoek bijdraagt tot het debat omtrent het relatie tussen ruimtelijke kwaliteit en verdichting, geen één-op-één verhouding.

- 'Intervening in the dynamics of centrality through 2 parallel roads in Maputo'
van Wim Wambecq,
tot stand gekomen onder begeleiding van prof. Bruno de Meulder en dr. Fabio Vanin aan KULeuven (Master in Urbanism and Strategic Planning),
betreft een ontwikkelingsstrategie voor twee belangrijke wegen in Maputo, een stad in Mozambique aan de Indische oceaan, die de laatste decennia een enorme groei kende waardoor de bereikbaarheid van het centrum problematisch werd.
De analyse, gebaseerd op uitgebreid veldonderzoek ter plaatse, en de sterke grafiek ervan werden erg gewaardeerd door de jury.
- 'Praag in transitie'
van Evelien Impens
tot stand gekomen onder begeleiding van Jan Maenhout, Karel Wuytack, Tom Lagast, Jan Schreurs en Livia de Béthune aan Sint-Lucas Brussel (master in stedenbouw en ruimtelijke planning),
is een stedenbouwkundig ontwerp voor een urban void, een vormingsstation dat in onbruik geraakt, net ten noorden van Praag.
De jury looft in dit fris ogend werk de zoektocht naar de mogelijkheden van het samengaan van historische met ecologische waarden.
- 'Structuring urbanity in a fragile landscape. Urban and architectural strategies for the eco-zoned area of Phong Dien, Can Tho, Vietnam'
van Annelies De Nijs en Daan Derden,
tot stand gekomen onder begeleiding van prof. Kelly Shannon en prof. Guido Geenen aan KULeuven (master in de toegepaste ingenieurswetenschappen: architectuur - optie stedelijk project),
maakt deel uit van een thesis-studio [Studio River Urbanism] waarin door verschillende studenten de relatie tussen (Aziatische) steden en hun rivieren geanalyseerd werd. De studio werd opgevat als een collectieve studie van het thema 'river urbanism', met voorafgaandelijk veldwerk en een grondige analyse in 4 verschillende steden als basis voor de respectievelijke ontwerpvoorstellen.
De jury prijst in dit werk onder meer de zeer degelijke maar tegelijkertijd frisse uitwerking van strategie en ontwerp - zelfs tot op architecturaal niveau. Het werk is tevens gebaseerd op grondig onderzoek, naar zowel het thema, als naar de site en zijn planningscontext.
- 'Connection City'
van Jef Pottier en Bas Meuleman,
tot stand gekomen onder begeleiding van Jiri Klokočka, Jan Schreurs en Livia de Béthune aan Sint-Lucas Gent (master in stedenbouw en ruimtelijke planning)
is een ontwerpend onderzoek voor de site van het vormingsstation Schaarbeek-Vorming aan de noordzijde van Brussel dat op termijn grotendeels vrijkomt en waarvoor thans reeds diverse ruimteclaims bestaan.
Het werk wordt gekenmerkt door een knappe, grafisch goed ondersteunde, analyse en de gedurfde visie die het naar voor schuift. De grote schaal van mogelijke ontwikkelingen op Schaarbeek-Vorming heeft immers tot gevolg dat deze een aanzienlijke impact kunnen hebben op Brussel. Geplande projecten kaderen volgens de ontwerpers dus best in een ontwikkelingsstrategie voor de volledige stad Brussel, en dit voor een lineaire

polycentrische stedelijke ontwikkeling, met de Zenne, het spoor en het kanaal als drager. De jury waardeert tevens de boeiende ontwerpideeën, die sterk vanuit landschappelijk oogpunt tot stand kwamen.

- 'Een visie voor Brussel. Metropolitan Valley'
van Ruben de Leersneyder en Michael Callant
tot stand gekomen onder begeleiding van Jiri Klokočka, Bruno Van Langenhove en Karel Wuytack
aan Sint-Lucas Gent (master in stedenbouw en ruimtelijke planning)
vertrekt vanuit dezelfde site en grijpt deze tevens aan om een globale ruimtelijke visie naar voor te schuiven, waarin Brussel consequent wordt bekeken als een metropool die zoekt naar een identiteit en een strategie om zich te profileren en uit te breiden in de 21ste eeuw.
De jury vond dit wederom een grafisch zeer sterk werk en prijst in dit werk ook de durf om op dergelijke grote schaal een visie naar voor te schuiven. De jury waardeerde in deze inzending bovendien de zoektocht naar aansluiting bij de bestuurlijke context en (bijgevolg) haalbaarheid.

Wat is nu het resultaat?

De jury besliste na de presentatie door alle genomineerden in de eerste plaats

de VRP Afstudeerprijs editie 2009 toe te kennen aan

de inzending 'Structuring urbanity in a fragile landscape. Urban and architectural strategies for the eco-zoned area of Phong Dien, Can Tho, Vietnam'.

van de hand van Annelies De Nijs en Daan Derden.

Dit werk is zeer grondig en logisch uitgewerkt, het is af, het is een lust voor het oog, erg boeiend om te lezen.

Daarnaast wenst de jury ook

een eervolle vermelding te geven van

de inzending 'Een visie voor Brussel. Metropolitan Valley'

van de hand van Ruben de Leersneyder en Michael Callant.

Uit verschillende inzendingen overige inzendingen waaronder nog een andere inzending voor de site van Schaarbeek-Vorming, kwam dit werk voor de jury als sterkste naar voor door de koppeling van de sterke visie met de zoektocht naar haalbaarheid.

De voltallige jury wenst alle inzenders, en in het bijzonder vanzelfsprekend de laureaten en de inzenders van de eervolle vermelding, van harte proficiat.

Aanbevelingen voor de VRP en de organisatie van de VRP Afstudeerprijs in 2009

De jury suggereert aan VRP het wedstrijdreglement te verduidelijken zodat er geen twijfel meer over kan bestaan dat alle studentenwerken uit een masteropleiding, met een stedenbouwkundige invalshoek of een onderwerp omtrent ruimtelijke planning, kunnen worden ingezonden.

De jury suggereert tevens aan de inzenders van studentenwerken stil te staan bij de scope van het onderwerp van de potentiële inzending. Zoals hoger reeds aangehaald, gaat de voorkeur van de jury minder uit naar werken met onderwerpen die bijna louter historisch of bestuurskundig of zelfs filosofisch van aard zijn.

Slotwoord

Tot slot hoopt de jury dat deze VRP Afstudeerprijs een blijvende stimulans mag betekenen voor kwaliteitsverhoging van de studentenwerken, de opleidingen, en van de ruimtelijke planning in het algemeen door ook blijvend boeiende studentenwerken in ruimere kring onder de aandacht te brengen.

Namens de jury

Peter Janssens,
voorzitter VRP Afstudeerprijs 2009

Elisabeth Wouters,
secretaris VRP Afstudeerprijs 2009

Kortrijk, 17 november 2009